Ч. 26 (11.280). Львів, субота 4. лютого 1928 Poczłowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLVI

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Націоналістична" рецедива.

Львів, 3. лютого 1928.

На склоні минулого 1927 року перебула українська суспільність на Радянській Україні цілу низку „кампаній" у ювилеях. Святочно обходили там десятиліття більшовицької революції, святочно благословили хвилю повстання „спасенної" для комуністів чеки, неменче святочно розправлялися на ювилейних зїздах у десятиліття своєї влади і з опозицією, з ветеранами та провідниками власної революції. Словом місяці жовтень, листопад і грудень минулого року були рекордовими під оглядом ювилейних кампаній. Але й у січні цього року без них не обійшлося. Святкували роковини смерти Леніна.

Та всеж цього року вже від січня стало їх менше тих офіціяльних ювилейних кампаній і вся тамошня суспільність від них відітхнула. Цей відпочинок повинен би стати навіть досить довгим, бо й таку всеабсорбуючу кампанію (вже не ювилейну!) як перевибори рад, що відбувалися досі рікрічно в теперішню пору, відложено на осінь. Не значить воно, щоби там взагалі припинено на деякий час усякі кампанії. Ні, бо хоч нема ні ювилейних, ні передвиборчої до рад, то за те є тепер з великим завзяттям проваджена кампанія „добровільного" самооподаткування населення (на основі декрету!), передовсім селянства на потреби льокального і загальнодержавного значіння, яких не може покрити державний скарб з тих податків, що ними обкладає держава всіх примусово, титулом екзекуції зобовязань громадян супроти держави. За те пролетарська держава виконує свої зобовязання супроти тих-же громадян на культурному, господарському, санітарному та інших ділянках таким чином, що крім примусового оподаткування, видає декрети про „добровільне" їх самооподаткування на ті цілі, переводячи їх у життя при допомозі всего державного адміністраційного та поліційного апарату. Поза тим відбувається в УСРР ще одна офіціяльна, до деякої міри навіть „ювилейна" кампанія, але це вже серед самих комуністів, а саме: чистка партії від опозиціоністів і набір нових кадрів до партії з нагоди десятиліття комуністичної революції. Є це набір самих прихильників Сталіна і тим самим підготовка до відложеної на осінь перевиборчої кампанії до рад. Поза тим нічого там ні цікавого ні сензаційного не діється.

А як сутоукраїнське політичне плесо? Здавалось би, що серед таких обставин воно не повинноб бути нічим загрожене у своєму „повільному спокою" та „зрівноваженій" поглідности. Одначе так не є. Бо є там чейже якісь „специ" не тільки для боротьби з націоналістичною контрреволюцією, але й ще кращі та прозорливіші специ для винюхування і розшифровування всяких „націоналістичних" ухилів у самій комуністичній партії більшовиків України. Отже саме одним таким найсвіжіше „розкритим" комуністичними Шерльоками ухилом хочемо нині занятися.

Наші читачі аж надто добре памятають історію „націоналістичних" гріхів та літературних ухилів пролетарського письменника, комуніста Хвильового і його товаришів Досвітнього та Ялового. Її тому пригадувати не потрібно. Така собі чисто академічна справа літературного характеру, яку порушив критик і рівночасно письменник Хвильовий, перетворилася там при допомозі комуністичних Шерльоків у немаловажну, першорядної ваги політичну подію. Гасло Хвильового, чисто літературне гасло мистецької орієнтації в літературній творчости не на Москву а на „психольогічну Европу", на найкращі та найбільше викінчені її зразки, спричинило було в наслідках аж крізу в уряді Радянської України та переворот у кількох літературних угрупованнях і їх органах. Прихильника Хвильового Шумського не тільки не стало в уряді УСРР і в редакції „Червоного Шляху" (там він був головним ідеольогічним редактором), але й не стало його на Україні. В обороні засудженого на баніцію Шумського стала КПЗУ, але й її члени підпали остракізмови разом з їхнім речником Максимовичем. Хвильового і тов. усунули з усіх журналів, словом поставили їх в таке положення, що вони, здавалось, навіть в літературі перейдуть скоро в нірвану.

Та всеж так не сталося. І тут треба маленького пояснення. Отже ще заки в Хвильовому відкрили літературного і політичного контрреволюціонера заснував він нове літературне угрупування п. н. „Вапліте" (Вільна Академія Пролетарської Літератури). Це угрупування видавало і свій орган п. н. Вапліте (неперіодичний журнал). Коли Хвильового і тов. скваліфікувала партія як контрреволюціонерів, тоді й Вільна Академія Пролетарської Літератури усунула свого основника Хвильового споміж членів, а журнал „Вапліте" виелімінував його споміж своїх співробітників. Все було в порядку. Аж раптом все перевернулося. „Вапліте" перебуло якийсь контрреволюційний атентат на свою чистоту, або якусь іншу змову, бо Хвильовий найшовся знов між її членами і літературними співробітниками журналу та ще й до того в товаристві не кого-небудь, але бувшого націонал-патріота, літописця національної революції на Україні часів Центральної Ради а тепер „сменовехівця" П. Христюка.

Пронюхали це комуністичні Шерльоки, прослідили як стій (поправді це не було так важко) і з місця тараном по контрреволюціонерах з Вапліте. Дісталось їм добре. І не можна сказати, щоб „незаслужено". Бо деж пак!... Хвильовий зважився — а Вільна Академія допустила до цього! — виступити під повним своїм іменем на сторінках журналу „Вапліте" (кн. 5), щоби ширити далі свої „шкідливі" для інтернаціоналізму національно-літературні теорії! Але на тому не кінець! Бо ось його теперішній „ідейний" товариш „сменовеховець" П. Христюк теж важився виступити на сторінках тогож журналу з літературною статтею! Та це ще не булоб найстрашніше. Найстрашніше в чому іншому, а саме: яка це стаття? та чи вона взагалі літературна? — Отже ні одно ні друге! Словом справа це дуже складна.

В центральному органі КП(б)У „Комуніст" (гл. ч. 7 і 8 за січень ц. р.) присвячена їй ціла студія Ф. Тарана. В чімже річ? А ось у чім: Ще в 3-тій книжці журналу „Вапліте" появилося оповідання Г. Епіка під назвою „В осени". Цьому оповіданню присвятив П. Христюк свою статтю п. н. „Розпеченим пером". В ній звернув увагу не на мистецьку сторінку оповідання а на його тенденцію.

„Треба виразно підкреслити тут — пише Христюк — хибність та шкідливість того механічного підходу до тематики й способу трактування тем, який набирає все більшої сили в останній час і виявляється в тому, що письменника хочуть зобовязати писати лише про позитивні явища життя й лише в так званому, бадьорому, життерадісному тоні. Не замовчувати треба нашу хворобу, а навпаки — треба розпікати, загартовувати пера наших письменників у боротьбі з цими болячками".

Переложивши це на зрозумілу нам мову П. Христюк делікатно протестує проти тих літературних шабльонів, які накидають тамошнім письменникам комуністичні диктатори і підносить Г. Епікові як плюс те, що він у своєму оповіданні тим шабльонам не піддався. Свою увагу присвятив Христюк тому оповіданню, як сам каже, з уваги на тему і з уваги на „постановку важливого питання у сфері художньої творчости". Якаж це тема і що за важливе питання? В оповіданню Епіка змальовано, як комуніст, член партії, нищив і руйнував життя звичайного рядового, непартійного громадянина УСРР. Тема, як бачимо цікава, та й питання направду важливе з людського, громадського і навіть партійного становища, а ще більше зі становища громадської та політичної моралі. Член партії, що має звязки і впливи між сильними тамошнього „мира" тероризує та мучить звичайного, неупривелеєного і позбавленого всяких прав громадянина! Діється це в комуністичному „раю", в тій „єдиній справедливій пролетарській" державі, що має бути етапом до соціялістичного ідеалу, де буде зрівнання всіх. О, болюче питання порушив Г. Епік, а ще болючіше для комуністів насвітлив його П. Христюк. Пригадайте собі історію трагічної смерти пок. Щербаківського, що наложив на себе руку завдяки ревній але непрошеній і небажаній над ним опіці комуніста Онищука, а зрозумієте тенденцію, тему і тематику оповідання Г. Епіка та його „контрреволюційність".

Щож це? Контрреволюція — каже Таран. Це „хвильовизм", це не література а політика і до того ще й яка політика! — твердить і доказує він далі. Словом звичайна націоналістична контрреволюція. Бо непокликані ні Епік ні Христюк ні Хвильовий брати в оборону покривджених. На це є радянські суди! На це є партійні установи! (Подумайте!)

„І надаремне — пише Таран — про цих (тих покривджених! — Ред.) турбується П. Христюк, надаремне хочуть взяти, коли не до своїх, то до рук таких пасталих елементів, як Г. Епік, що не вміє ще оперувати по нашому, по пролетарському цим „розпеченим" пером. Звичайно і партія і пролетаріят проти того, щоби цими невмілими руками бралося отсе „розпечене перо", щоб ним за спини цих хитких елементів спробували користати інші класові [illegible]".

Кінчить Таран не чим іншим, а закликом, щоби з Вапліте, яка „позбувається чимраз більше свого літературно - художнього забарвлення, а переростає в політичну організацію зі своїм політичним журналом" зробити вже раз кінець також як з її трьома „мушкетьорами" тобто з Хвильовим, Досвітним, Яловим ну... і з четвертим, новим тепер, Христюком.

Ось як там знов розрухали національне українське плесо, ось як кинули в нього довбню, щоби інтензивніше застукав у ньому живчик життя, на те, щоби по тім цеж плесо скристалізувалося в тим яснішу, тим чистішу і тим трівкішу тафлю національної культури та життя. Словом, не зле роблять комуністичні шерльоки, не кепсько бють по національних, ніжних, але загартованих струнах і тарани. Тільки так далі, а може комуністи викрешуть дещо більшого та більше „потішаючого" для себе з національних „контрреволюціонерів".

Перед виборами.

„Кресово-русскій" Ілля Муромец в ролі польського льокая.

До тих, що чигають на голоси українського й білоруського селянства, щоби в польський сойм післати „десяток-другой русских выборных людей", належить РНО („Русское Народное Об'единеніе"), всі ті російські поміщики і бюрократи, викинені революцією на смітник еміграційного життя. Бувші царські чиновники і чорносотенні „дѣятели" найшлися в тому вигідному положенні, що на землях, які на основі ризького трактату відійшли до Польщі, у них були земельні посілости. Льокайством і рабством до кожної польської влади вони придбали польське горожанство, тоді — як такого горожанства відмовляється тисячам української інтелігенції, і тепер пожадливо витягають руки по українські і білоруські мандати.

До них, очевидно, приєдналися і галицькі кацапи, той страшний боляк на тілі українського народу.

Російські чорносотенні поміщики і чиновники виступають гучно-бучно, як старовинний Ілля Муромец, „обєднуючи" всіх „тутейших", проживающих в Польщѣ бѣлоруссов, украинцев, полѣшуков, россіян и галичан-руссинов, — всѣх считающих себя русскими по національности, языку или культурѣ".

Ось, на яких струнах грають „кресово-русскіе" Іллі Муромці. Український народ — це для них „гайдамаки". „Кресово-русскіе" йдуть до виборів „самостоятельно". В окремій брошурі виясняють вони, чому не йдуть з бльоком непольських народів. Бо польські народи обєднує „лишь общая ненависть к польскому государству". А вних ніякої ненависти до поляків і „польского государства" нема, тому їм з польськими народами не по дорозі, тому вони виставляють „самостоятельный русскій список, дабы русскіе послали соотвѣтственное количество своих собственных русских представителей в Сейм и Сенат".

„Кресово-русскіе" виясняють теж, чому вони „не блокируются с УНДО". Чому ж? Просто, бо то самостійники „австрійской школы".

„Не любовь к малорусскому народу, живущему на Украинѣ, а ненависть к Россіи і ко всему русскому руководит украинцами австрійской школы, об'единенными в Ундо и Сельробѣ. Українці хотіли б відірвати Україну від Росії і перемінити її на „німецьку провінцію". Вони є „игрой в руках врагов Россіи".

Такі нісенітниці плетуть про Українське Нац.-Демокр. Обєднання „кресово-русскіе“ чорносотенці. Їм — мовляв не по дорозі з УНДО-ом і бльоком непольських народів, але промовчують факт, як то вони запобігали ласки у керманичів бльоку непольських народів, як прохали голову Обєднання д-ра Дм. Левицького, щоби їх приняти до бльоку. І коли українці рішучо спротивилися участи „кресової“ чорносотенщини в бльоку непольських народів, тоді Іллі Муромци заявляють, що вони „не блокируются“.

Підходячими для „кресово-русских“ є „поміркований“ польські партії, „так называемые эндеки, которые так же как мы главную свою цѣль видят в улутшенін хозяйства в краѣ и увеличенін благосостоянія населенія“. Але з ними вони не йдуть, хоч це „партія крупных собственников, польских помѣщиков“, бо вони не знають „голодных русских людей“. Не можуть „кресово-русскіе“ йти з „Визволенем“ чи „Хлопським Стронництвом“, а тимбільше з ППС.

„Кромѣ этих партій есть еще в Польшѣ партія Маршала Пилсудскаго с „Клубом Працы“ в центрѣ. Из всѣх польских партій это наиболѣе подходящая для нас“.

Та „Клюб Праці“ і Пілсудський рахується лише з сильними, а „русскіе“ слабі.

Про явних і скритих більшовиків не доводиться говорити.

І тому „Русское Народное Об'единеніе“ йде до виборів „самостоятельно“, і тому виступає в ролі польського льокая, щоби розбити українські і білоруські голоси, щоби вибрати „десяток-другой русских выборных людей“, які перед світом свідчили би, що українці і білоруси не є самостійними народами з природними аспіраціями, тільки — що це якась мішанина „бѣлоруссов, украинцев, полѣщуков, россіян і галичан-русинов“, які разом складаються на „единый и недѣлимый русскій народ“.

„Русское Народное Об'единеніе“ вкупі з „Галицко-русскою Организацієй“ має подвійне завдання: розбити українські і білоруські голоси, щоби тим чином улекшити вибір польських кандидатів на „кресах“ — і на випадок вибору „русских сознательных людей“ у посли і сенатори перед цілим світом продемонструвати, що нема українського народу, а є лише темна, несвідома маса без імени, без традиції, без виразного обличча, без самостійних змагань, а є лише будівельний матеріял для єдности „исполинскаго“ і единого „русского народа“. Але це пісня далекої минувшини, це шприна мета, а тимчасом „в нынѣшних границах польскаго государства поляк и русский пусть живут как два брата, как свободный со свободным, равный с равным!“

Українські маси у виборах засвідчать, що „кресово-русскіе“, ці блудні лицарі чорносотенщини і „єдіної, неделімої“, не мають чого шукати на українській і білоруській національній території.

Польський „кресовий“ фронт у Галичині

Польський „кресовий“ фронт у Галичині в останніх днях захитався. „Санаційні““ органи лютують на вшехполяків, які ніяким чином не хотіли зголитися на приєднання „кресових“ польських лист до державної листи „Безпартійного Бльоку співпраці з урядом“. Медіяторство християнської демократії не дало позитивних вислідів. До згоди з урядовим бльоком схилялися пястівці і християнсько-народові, тільки ендеки вперлися, не хотячи нічого попустити в користь уряду. Та, як заявляє „Слово Польске“ — „істнує деяка, хоч мала можливість, що не зважаючи на все (себ-то на всі перепони—Ред.), до порозуміння прийде. Мандатові справи майже зовсім уагіднено між представниками обох сторін, а щодо спірної квестії — одинки, на якій розбилися переговори, то не є виключене, що повелеться осягнути нове рішення міродатних чинників“.

На всякий випадок, надії на розвал польського фронту є безосновні. Не зважаючи на всі перепони й опір вшехполяків („санація“ виявляє далеко посунену компромісовість), порозуміння польських партій на терені Сх. Галичини запевнене — як не ґенеральне, то окружно льокальне. Правдоподібно на основі партійного ключа поодинокі округи в Сх. Галичині будуть поділені між три державні листи: 1 (Безпартійний Бльок співпраці з урядом), 24 (Кат.-нар. бльок) і 25 (Кат.-людовий бльок). Таким чином, не творячи формального загального бльоку, польські партії в тихому порозумінні не будуть конкурувати в поодиноких округах. Сяк чи так, а вислід буде такий, що польські голоси будуть скупчені, а українські розбиті між безліч лист партійних, станових, гуртків і навіть особистих. Найвищий час, щоби й ми чогось навчилися, щоби не було запізно.

За океаном.

Цінне видавництво.

Накладом Українського Народнього Союзу вийшло перше число квартальника п. з. „The Ukrainian Juvenile Magazine“, призначеного для тих дітей, що належать до його молодечого департаменту. Таких дітей, обезпечених в У. Н. С., є понад 12.000 і дуже добре зробила централя, приступивши до видавництва отсього журналу для дітей в анґлійській мові. (В анґлійській тому, що більшість наших дітей в Америці вже не знає або знає слабо українську мову, тому ні українських ґазет ні українських книжок не читає і швидко винародовлюється). В першому числі отсього цінного журналу, що повинен сповнити велику місію серед молодого українського покоління за океаном, підібрано весь матеріял так, що він своїм змістом дуже добре підходить до діточої уяви й розуму. Є в ньому наші поезії, наші казки, веселі оповідання, жарти, загадки, ломиголовки, є й цікаві вістки про славних і заслужених українців, є й оповідання про те, як українські козаки ходили в похід на турків. Словом: новий наш журнал поставив собі за мету виховувати в привязанні й любови до свого народу діти наших емігрантів в Америці, тому треба йому побажати з серця якнайкращих успіхів у його праці. Цей журнал дістають діти-члени У. Н. С. зовсім безплатно (інші платять за число 25 центів, річно 1 дол.), тому він повинен стати посередником в національному усвідомленні між дітьми, що є обезпечені в У. Н. С. й дітьми цілої української еміґрації в Зл. Державах.

З діяльности „Обєднання“.

В місяці грудні мало Обєднання українських нац. орґанізацій з осідком у Філядельфії 6.054.26 дол. приходу. З тої суми вислано на потерпівших від повені у краю 3.150 дол., на інвалідів 1.000 дол., на Рідну Школу 400 дол., на сирітські захисти у Львові, Перемишлі й Кутах (по 100) 300 дол., на вибори 250 дол. на фонд „Р. Школи“ в Америці 100 дол., на допомогу страйкуючим майнерам 100 дол., на політ. вязнів 100 дол., на Т-во „Просвіта“ у Львові 100 дол., на чит. „Просвіти“ в Камінці Лісній 106 дол. і інші дрібніші жертви.

На виборчому фронті.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

ВИБОРЧИЙ ОКРУГ 49. (САМБІР).

Повіт Ліско.

Дня 29. січня відбулись передвиборчі збори в **Устриках Горішних** при численній участи селян місцевих і довколичних сіл Волосатого і Бережок. Справу соймових виборів і вагу сучасної хвилі всесторонно зясував присутним голова місцевого виборчого комітету о. В. Трицький. Зібрані ухвалили резолюції за масовою участю у виборах і голосуванням на лісту, яку поставить Українське Нац.-Дем. Обєднання.

ОКРУГ 51. (ЛЬВІВ)

Жовківщина.

Дня 22-го січня ц. р. відбулися в Мостеппині два віча. Віче в **Мостах Вели-**

М. ВОЗНЯК.

Іван Белей в зносинах із Олександром Кониським. 9)

(Докінчення.)

Друга річ: наші, не щирі, не сталені ще народовці, є такі, що лиш прихиляються до нас, жалуються, що українські писателі мусять уживати фраз „тривіяльних“, по-трохи разячих, яких не уживають писателі н. пр. польські, чеські, а без котрих, правду сказати, обійшлось-би. (Се вплив московської мабуть літератури.) Так н. пр. в Вашім ескізі приходить: „Енорал огирем іде до громади“ — „На те й мої штани в жлукто“ — „Цимбалістий розпустив свої халяви“ — „Мне ханьки, наче сучка в човні“ — „Як з мого підсвинка стрижча“ — „Розумний наче Беркові штани“ і т. д. Ви скажете, що се з народних уст, — добре, — але у нас селянин при інтелігентнім чоловіці ані одної такої фрази не скаже, — а як уже конче мусів-би, то сказав-би: „шануючи сонічко сьвяте, образи і Вас яко честних: сучка, штани, огирем, підсвинки і т. д.“

Може бути, що Ви, Добродію, висміете мене за такі замітки, — але, по перше, тут не йде про мене, я прийму річ однаково, чи з тими додатками чи й без них, а йде о ширшу публику, котра не любить чи не привикла, як хочете, до „тривіяльности“ (се єї слово), — а по друге, Вас, Добродію, галицька читаюча публика дуже любить і поважає, а тілько то одно Вам закидає, що часом кинете якусь фразу, котра, як кажуть, „тривіяльна“. А я спитаю: чи остаточно без того не обійшлось-би? Чи твір на тім що стратить? Я гадаю противно: зискає і сам собою, і в очах публики нашої.

З такими лише маленькими змінами що-до язика і з викиненням деяких фраз я готов з найбільшою Вам дякою друкувати Ваш знаменитий „Казенний млин“ і дальші Ваші ескізи в фейлетоні „Діла“. Що-до передруку (я той лист десь затратив, тож уже добре не тямлю Ваших умов), то прошу Вас, Добродію, порозумійтесь уже з п. Глад(илови)чем, nota bene, може листом і через мене. Я до фінансової сторони видавництва не маю ніякого права, впрочім я в таких ділах і непорадний, і хорий.

Сподіваючись від Вас, Ласкавий Добродію, скоренької відповіді, і присилки дальших Ваших ескізів (коли есть за що, — то полайте мене!), остаю певно одним з найщирійших Ваших другів і почитателів Вашого таланту і Вашої праці.

Ів. Белей.

З двох останніх листів Белея до Кониського лист із 18. вересня 1889 р. звертався з таким проханням до нього:

У Львові, дня 18. н. ст. вересня 1889.

Високо-Поважаний Добродію!

Даруйте, Високо Поважаний Добродію, що я буду такий сьмілий занепокоїти Вас одною орудкою, але не маю ні до кого удатися в Києві, то мушу до Вас, хоч Ви, як чув я, не здужаєте тепер на очи і потребуєте спокою. Тільки-ж орудка моя не Бог зна яка. Ото в Россії, як ми читали в газетах, вийшла якась повість „Богданъ Хмельницкій“ якоїсь женщини, мабуть Рогової. Тут у Львові ніде єї не добудеш, а спроваджувати через книгарню довго-б дуже потревало, так я осьміляюся просити Вас, Добродію, щоб Ви зволили там у якій книгарні у Києві купити її за свої гроші і чим-скорше прислати на мою адресу. Рівночасно письмом прошу завістити мене, які Ви при тім будете мати кошти, а я зверну Вам.

Сподіваючися, що Ви, Добродію, не одмовите моїй просьбі, остаюсь з глубоким поважанєм

Ів. Белей.

Кониський відповів, що він готов був з дорогою душею послужити Белеєві й післати бажану книгу, але вона вельми дорога й нікчемна, а до того для дітей. А в тім, як конче потрібна, хай Белей звернеться до нього або просто до Оглоблина.

Останній лист Белея до Кониського піддавав ось яку ліквідацію складу „Порваної нитки“ Кониського, що лежала в Белея:

12. (24.) VIII. 1890.

Високо-Поважаний Добродію!

Ваша комедія „Порвалась нитка“, надрукована в р. 1884, лежить у мене до нинішнього дня і нíщо мені з нею робити, бо она не моя власність і Ви нічого не розпорядили, що з нею зробити. Правда, з Вашого порученя я свого часу якусь частину накладу дав був д-рови Олесницькому, — що він з тим зробив, не знаю, — але решта лежить у мене.

Шкода, щоби Ваша праця так залежувалась, длятого отсе пишу до Вас і заразом осьміляюсь запроектувати, щоб Ви „Порвану нитку“ (на скілько єї осталось у мене) дарували товариству „Просвіті“. Коли згодитесь на те, я зараз усе передам „Просвіті“ і поручу Виділові єї — вислати Вам поквітоване, що від мене дістала.

Відписуючи мені, не забудьте, Добродію, долучити вістку і про те, як Ви ся маєте, чи вже зовсім подужали, і над чим тепер працюєте. Сердечно бажаю Вам доброго здоровля і сил до праці на довгі-довгі ще літа і остаюсь з глубоким для Вас поважанєм

Ів. Белей.

На свій лист одержав Белей відповідь із 29. (17.) серпня: „З моєю „Порваною ниткою“ робіть, що хочете; куди повернете, я на все згоден; а коли візьме її собі на користь „Просвіта“, — то радніший буду“. Нарікав, що з Відня попривозили наші люди сумні звістки, напр. про Романчукове прямування, „тай взагалі про Ваше **Діло**, аж сумно слухати“. Це очевидно відгомін боротьби з „новою ерою“, а новоерський віз один із перших саме тягнув Кониський. Тому й не багато міг сподіватися Кониський успіху зі свого нового листу з 1. вересня (20. VIII.), де дораджував дати в „Бібліотеці найзнаменитших повістей“ повість Потапенка „На дѣйствительной службѣ“, бо між иншим „вона показує нам українського попа такого, якого нам треба“. Переклад повісти мав зладитися під редакцією самого Кониського. Далі питав, чи „Діло“ не дасть місця що місяця на один фейлетон із оглядом видатнішої російської журналістики в роді того, що було раз чи двічі в „Правді“.

Дня 8. березня (24. II.) 1893 р. виписав Кониський такий „Лист до редактора „Діла“: Деякі обставини примушують мене заявити, що з 1. січня сего року я не посилав ні до одної галицько-руської часописи друковати ніже одного слова; що й на далі не посилатиму, бо вважаю свою літературну працю на віки скінченою; і що, нарешті, вислані ще торік і позаторік мої праці до „Зорі“ — я просив не друковати опріч Подорожі. Причиною тому прошу вважати ніщо більш, як мій недуг. Коніський-Перебендя“. Та не зважаючи на це під враженням смерти кирило-методіївського братчика Пильчикова й лірика-байкаря Леонида Глібова повідомляв 11. листопада (30. X.) 1893 р. „Діло“, що сподівався „подати небавом ширші звістки про житє отсіх наших славетних робітників“.

Не можна в короткій статті вичерпати увесь матеріял, що міститься в кількадесятьох листах Кониського до Белея й ще до декого з керманичів „Діла“. Те, що подано тут, указує й на вплив Белея на Кониського в справі його писань навіть белетристичних, не тільки журналістичних, і дає матеріял до життєпису Белея й Кониського, й не менше важне для історії „Діла“, в першій мірі його звязків із Наддніпрянщиною

них почалося в год. 12 в салі Народнього Дому. Присутних около 1000 громадян. Вічем проводив п. Алиськевич. Відпоручник УНДО-ня селянин з Підгаєччини Гр. Скасків виголосив реферат, в якім ясно змалював сучасне політичне і господарське положення українського народу і напятнував кирпиницьку роботу платних наємників, яких цілю є розбиття єдности і сили нашого народу. Селяни з великою увагою вислухали реферату, який дуже ріжнився своїм спокоєм і щирістю від крикливих і демагогічних промов, які доводилося їм чути від сельробівських ватажків. Розумні і поважні слова промовця розвіяли посіяний сумнів, посіяний ворогами української національної ідеї в їх душі і вони з вдякою приймали його. Віче закінчив невтомний організатор Мостів о. дек. Гірняк.

Друге віче відбулося того самого дня в селі Реклинці в салі читальні „Просвіти". Присутніх около 500 селян. Проводили вічем селяни Михайло Скричуп і Андрух Левків. Реферував представник УНДО-ня Гр. Скасків, який пояснив програму УНДО і його змагання до позакласового зєднання нашого народу. На салі було також кілька представників сельроба, які зав'язали вже були між собою свій виборчий комітет. Пан Скасків відповідав на всі їх, часто недотепні запити і напади так влучно і переконуюче, що вони всі змішалися і вкінці вже самі дякували йому за те, що приїхав до Реклинця. Селяни зрозуміли ріжницю між крикливими промовами таких сельробівських годовачів, як Заяць і Пехатий, які накликують тільки до нищення всіх національних святощів, а щирим закликом їх брата селянина до творчої праці. Вони самі поставили внесок вибрати виборчий комітет УНДО-ня, що і виконано, та просили заопікуватися їх сторонами, де всякі пелехаті збирають собі темних людців до своєї партії і нищать творчу роботу цілого десятиліття.

Угнівщина.

В останніх днях відбувся тут ряд передвиборчих віч, на яких реферував інж. Корнило Целевич. І так: Дня 15. січня д. р. віче в **Журатицях**, учасників около 200, проводив о. Лопатин Микола. Промовляв також п. Корчинський зі Львова. Дня 15-го січня ц. р. віче в **Новосілках Передніх**, учасників около 80, проводив сел. Юрко Копунер. Дня 19-го січня віче в **Корчві**, учасників около 150, проводив о. Чайківський. Дня 19-го січня віче в **Корчмані**, учасників около 200, проводили о. Бахівський і сел. Бредюк. Дня 22-го січня віче в Щепятині, учасників около 150, проводив селянин Микола Тивоньчук. Віче відкрив о. Чайківський. Дня 22-го січня віче в **Ульгівку**, присутніх около 200 селян, проводив сел. Яніцький. В оживленій дискусії забрали голос п. Гр. Онишкевич, Василь Мартин, Теодор Воловий, Михайло Біла і ін. Дня 22-го січня нарада в **Тарношині**, учасників около 30. Дня 25-го січня віче в **Короці**, учасників около 200, проводив сел. Атан. Дужий. В дискусії забирали голос пп. Гр. Онишкевич, Андрій Сайчук, Теод. Мазур, Вол. Бас, Дм. Пігура й ін. На всіх вічах ухвалено голосувати на лісту Українського Нац.-Дем. Обєднання.

ОКРУГ 52. (СТРИЯ).

Сільщина.

Дня 29-го січня п. р. відбулося передвиборче віче в Синевідську Вижнім, де були заступлені села: Ямельниця, Корчин, Крушельниця, Сопіт, Урич, Межиброди, Побук, Тишівниця і Синевідсько Нижне. Присутніх около 1000 осіб. Прибули також делегати зі Сколього о. М. Притуляк і Осип Ткачук. Виборчий реферат виголосив кандидат на посла дир. Остап Луцький зі Стрия. Його промова попала до глибини серця наших селян, які часто переривали бесідника оплесками і гучним „слава". По рефераті не важився ніхто з кирпинників забирати голос, навіть радикал зі Стрия п. Рудницький, ані п. Заревич з Синевідська. Вся маса народу заявилася за партією УНДО-ня і ухвалила голосувати на листу ч. 18. Мусимо додати, що віче на прикінці, вже після ухвалення резолюцій, всетаки було розвязане поліцією через нещасливий виступ недужого студента Калинського.

ОКРУГ 53. (СТАНИСЛАВІВ).

Заболотівщина.

Дня 21-го січня відбулася передвиборча довірочна нарада Заболотівщини в селі Тулукові. На зборах явилися громадяни поблиських сіл Хлібичина, Борщева, Кіліхова, Зібранівки, Олешкова, Демеча, а також Заболотова. Реферував кандидат на посла з рамени УНДО-ня ред. Паліїв Дмитро, який представив сучасне положення українського народу, звернув увагу на руїнницьку ролю сельроба, спеціяльно в заболотівському повіті, представив неадарність, колишньої так сильної радикальної партії і пояснив програму партії Українського Нац.-Дем. Обєднання та ціль бльоку національних меншин. Розвинулася оживлена дискусія, після якої на пропозицію п. Петра Загрийвського зі Заболотова ухвалено кандидатуру на посла зі Заболотівщини в особі сел. Миколи Ліщука з Хлібичина. Після промови п. Ліщука і о. Юліяна Кисілевського ухвалено резолюції, якими збори висказують повне довіря Проводові УНДО, одобрюють листу кандидатів на 53 округ й ухвалюють кандидатуру сел. Миколи Ліщука, якого просять помістити на окружній листі 53. Годиться зауважити, що сельробівські агітатори, як Бакалюк з Ілинець, Рога з Заболотова і ін. пробували дістатися на салю, щоби своїм вереском увести замішання. Тулуківські селяни дали їм належну відправу і не пустили їх на збори.

Отинійщина.

Дня 22-го січня п. р. відбулося в селі Молодилові передвиборче віче з рамени УНДО-ня. Проводив сел. Ст. Соловчук. Реферував делєгат Повітового Комітету д-р Т. Шепітко, який зясував виборчу ординацію і пояснив програму УНДО-ня протиставляючи її програмам сельроба та ін. партій. В дискусії забирали голос селяни з Молодилова і присутні громадяни села Сєдлиск. При кінці віча ухвалено резолюцію, в якій постановлено віддати голоси лише на листу УНДО-ня.

ОКРУГ 54. (ТЕРНОПІЛЬ).

Борщівщина.

У всіх громадах борщівського повіту явилися в днях 15. і 16. січня в льокалях, де були виложені виборчі листи до сойму і сенату поліцаї і предложили списки виборців, котрих, на їхню думку, належить викреслити з лист тому, що вони були судово карані, а тим самим є позбавлені голосу. Списки ці були заздалегідь приготовані і внесені поліцією щойно в двох останніх днях призначених до внесення рекламацій. В громаді Олексинці внесено цей поліційний список щойно 17. ц. м. і мимо цього місцева обводова комісія його прийняла і полагодила по думці внескодавців. Війти і предсідники обводових комісій на запит, чому вони такі неправильні ординацією виборчою поліційні рекламації приймають — дають відповідь, що „так мусить бути, бо так каже поліція". — Проти неуоснованих рекламацій (рекламують навіть таких, що були за австрійських часів карані за обиду чести) вносять громадяни устні спротиви до протоколів. Громадянство дуже занепокоєне такою поведінкою поліції, тим більше, що цього рода активна участь поліції у виборах зовсім не передбачена в обовязуючою ординацією. До поліції тісно прилучилося також місцеве староство. Відмовляє всім нашим організаторам перепусток в пограничну полосу. Отже тепер, коли свобода зборів та агітації є законно дозволена у більшій навіть мірі, як звичайно — борщівське староство інтерпретує ці закони на шкоду українців. Одинокими партіями, що тішаться свободою рухів в Борщівщині — це хліборобі й сельробп. Навіть віддати про господарські справи, які урядже місцевий Сільський Господар є заборонені.

Теребовельщина.

На день 22-го січня п. р. скликала повітова організація УНДО-ня передвиборче віче в Могильниці. На той самий день заповів був віче також д-р Мішко, адвокат в Теребовлі, котрий якраз перед самими виборами почав в повіті „творити" радикальну партію, якої досі в повіті не було. Віче заповіджене радикалами не відбулося, бо пани радикали не приїхали. Не зважаючи на сніговицю на площі перед громадською канцелярією зібралася велика маса народу з Могильниці і сусіднього села Романівки. Всіх учасників було понад 1000 осіб. Віче отворив п. Жаровський, почім забрав голос о. З. Кузьма, катехит в Теребовлі, пояснюючи програму УНДО-ня і пятнуючи шкідливу роботу партій, які розбивають один національний фронт. Дальше забирали голос селяни Заставний, Жаровський, Терлецький та ін., почім віче ухвалило слідуючі резолюції, якими одобряє і приймає програму УНДО-ня та завзиває своїх до віддання голосів тільки на листу УНДО-ня. Дальше висказує свою погорду для всіх [illegible]руїнників, що розбивають народні [illegible] і ломлять національний фронт.

Дня 25-го січня п. р. відбуло[illegible] виборче віче УНДО в Гумниє[illegible] сутні були також селяни зі [illegible]ва і Малова. Учасників около [illegible]рував о. Кузьма. Промовлял[illegible] п. Заставний, Крушельницьк[illegible]кий та ін. — Дня 28-го січня [illegible]лося передвиборче віче в [illegible] сіл: Острівець, Застінюче, С[illegible]сівська і Зубів. Реферува[illegible] На обох вічах ухвалено дов[illegible]воду партії УНДО-ня і ух[illegible]сувати тільки на листу це[illegible] В Острівці була спроба з б[illegible]лів і польського стронництв[illegible]го розбити віче. Зі стронниц[illegible]кого промовляв знаний демаго[illegible]ський. Однак жінки закричали [illegible] дали йому докінчити.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІ[illegible]

Буськ.

Дня 24-го січня п. р. відбуло[illegible] мени повітової організації УНД[illegible] лике передвиборче віче в Буську[illegible]

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Книжки, що ждуть на нас.

Не вільно зловживати педагогією в літературі. Стільки разів доводилось у принагідних статтях пригадувати людям нетикані книжки, що врешті їх марево прийшло і до мене. „Скільки нас жде на тебе місяцями, роками, — скільки разів ти присягав нам у глибині своєї душі розкрити нас ось-ось, завтра, за тиждень, за місяць... і якже?"

Мої незнайомі чи ледве знайомі други принишклі мовчки на полицях — хаті, книгарні, бібліотеках! я віддавна винен вам відповідь як винуватець. Нині скажу вам по щирому. Забагато вас уже назбиралось і краще справу поставити руба, ніж жити з докорами совісти. Ні, я не повторю вам усіх тих виправдувань, якими звільнили себе від вас на віки люди, що не мають двох найрідших вартостей сучасного життя: грошей ні часу. Ні, я — багатій: куди не глянь простягається добродійна рука, що тицяє мені книжку в руки з проханням: „прочитайте", а час не грає ніякої ролі в нашім середовищі.

Та ось приходить він себто час, коли навіть і не подумавши про його вартість, починаєш мимохіть вибирати між вами, книжками. Чим більше вас знаєш, тим обережніше придивляєшся вам, наче людям. Не із почуванням Фавста, що перекинувши тисячі вас, побачив, що є таким-же розумним як передніше; і не з гордощами тих, що не відкривши ніодної думки, відкрили нарешті „Книгу життя". А з пошани для вас. Кожна із вас спокушує іншим світом і змагається забути про той рай, з якого ми ще всіх яблук не пообтрушували. Між обідом і лекцією, часописом і засіданням, вечерою і сном є завсіди досить часу, щоби взяти під руку одну із вас як привабливу химерницю. Але передтим і після цього що? Ціо з тисячними несподіванками...

Ех! ви певно знову гадаєте про час. Скільки часу треба, щоби голова обертом пішла від двох-трьох нечуваних поглядів? Скільки часу треба, щоби дотеперішній ваш світ вам замакітрився і притьмом у гору знявся? Книжка є в нас недаремне жіночого роду. Відкрити її чар, красу, таємність, оригінальність, тисячні переливи примхуватости, що дають насолоду відгадувати її, розуміти або й не розуміти зовсім, а тільки держати в своїх руках і згодом мріяти про неї — на все це не треба аж... часу! А коли й треба його більш як лишилось нам ще жити то час є нічим у порівнанні з тим дивним невловимим серпанком, яким він укриває свою наготу, тремтючим усіма колірами, незаписаним ніяким годинником ні сейсмографом, так глумливо названим — мов голий король із казки Андерсена! —: **настроєм.**

Із сотні книжок, що стоять у моїй бібліотеці і роками моргають до мене, може тільки одна є така, яку я міг би взяти тепер у руки, тому, що вона відповідає ритмові моєї теперішньої думки та серця. Якщо я міг би її найти, тоді тих кілька думок, що бється із словами, мов риба об лід, попало би в сіть, яку давно добув із глибин життєвого моря якийсь досвідний рибалка і я побачив би, що вони — тріпочуться і їх треба... вбити, а вже згодом присмажити, віддати добрим сосом і подати вам на тарілці. Якби ми могли находити книжки менше-більше так само як нам дають їх у школі, на кожну годину іншу, з ясно-обдуманою рішучістю, — менше-більше як ліки на означену недугу — тоді ми може й не вагались би ніколи і — яке щастя! — лякались би їх як колись школи, а нині лікарів.

З усім тим: ми знаємо, що між палітурками книжки збережений екстракт душі якоїсь людини, яка з доброго дива повіє на нас леготом, що лоскоче наші нерви пахощами сильнішими ніж наша воля та пута, що приковують нас до нашої буденщини. Порив? бажання плисти до нових берегів? Нехай це все кінчиться тільки мрією. Та що є сильнішого як мрія для людини, що не має змоги жити нічим кращим? Зачинена книжка пригадує неодному з нас зачинене життя.

Читати книжку на те, щоби знати, чим живуть інші? Яка жорстока цікавість! Пригадувати собі, що ми сами не живемо, а могли би, якби...! Якби на нас ждало справді якесь життя, ждали би й книжки, що звуть до нього. Не віряте? Продайте одного ранку все, що є вашим майном, до книжок включно, і поїдьте в який великий світовий центр. Не почнете там нового життя, але коли приглянетесь йому, віднайдете напевне двох-трьох сірих на око людей, навіть земляків, які продовжують своїм життям нескінчені глави якоїсь чудесної чужинної книжки.

Сотні разів чув я від своїх земляків заздре зітхання: „ах! які ви щасливі, що можете читати книжки в чужих мовах!" Я відповідав їм: „чи ви вивчивши одну мову більше, дістаєте одночасно за це 24 години додатку на день?" Так сказав я тоді, коли почував над собою святий обовязок Життя знати ще від сотні архитворів більше. Нині я сказав би їх: скільки книжок треба перечитати в першій п[illegible]ні життя, щоби друга полови[illegible] стачила на передумання їх, н[illegible] читання наново та продовжен[illegible] власній буденщині?" Бо найбіл[illegible] скількість книжок, що ждуть на [illegible] це не та, яких ми не читали, а[illegible] до яких ми повинні вернутись, [illegible] би перевірити, чи спомини зали[illegible]ні нами не кривдять нашої т[illegible]рішности.

Вибрати книжку це так само [illegible]ко як вибрати друга. Усе те н[illegible]редбачене, чого не схопить ніс[illegible] ніяка наука, зване припадком, зв[illegible]зане із щастям зустріти саме таку, а не іншу людину, в даний мент, у даних обставинах, повторяється за кожним разом, коли між тисячами книжок простягаємо руку до одної. Повторяється вона для тих, які відчувають те, що казав Уітман: „коли торкаюсь книжки, торкаюсь людини." З літами ми стаємо щораз більше недовірливими до нових другів. І вони до нас. І тратимо їх щораз більше. І щораз частіше згадуємо тих, з якими ми віріли, що на нас жде тисячі книжок — тисячі нових світів. Нині ми хотіли би зустрітись із одним-двома, що рішили про напрям нашого життя і ще раз передумати з ними те, з чим вибрались жити.

Але коли ми найшли в якій новій книжці друга або в новому другові книжку, хотіли би всім давнім почванитись ними як неймовірною пригодою і подякувати їм, що вони довели нас до неї. Книжки ждуть на нас часто тому, що ми не маємо з ким поділитись ними. Други невибрані нами, затрачені в міліоновій знебарвленій юрбі, ждуть десь на нас, може тільки тому, що ми не найшли в пору книжки, яка дала би нам змогу їх відкрити.

жників було около 800, між ними заступники майже всіх довколичних сіл і около 100 жінок. Віче отворив голова пов. орг. УНДО о. дек. Зельський. Реферував кандидат на посла з рамени УНДО о. д-р Пеліх, який вказав між ін. на небезпечну діяльність Бриля, що баламутить людей по наших селах. Після реферату почалася оживлена дискусія, по якій ухвалено резолюцію, якою присутні на вічу в Буську взивають всіх громадян голосувати на листу УНДО ч. 18.

Рогатинщина.

Дня 23-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в Мартинові Старім. Проводив п. Мупак. Присутніх 200 виборців. Реферував дир. Степан Кузик. На вічу вибрано виборчий Комітет, головою якого є п. Мупак.

Дня 25-го січня ц. р. відбулося віче в **Свистільниках.** Присутніх около 400 виборців. Реферував дир. С. Кузик і представниця Ц. К. УНДО п. Вигнанська. Змобілізовані сельроби зі Сорнок Гор. і одинокий сельроб зі Свистільник Мосик старалися розбити віче, однак рішуча постава свідомих громадян Свистільник не дозволила сельробам говорити. Одноголосно ухвалено резолюцію, якою всі жінки і мущини зобовязуються голосувати на листу УНДО ч. 18.

Дня 26-го січня ц. р. відбулася нарада в Сорнках Середніх. Присутніх 150 людей. Реферував п. С. Кузик.

Дня 27-го січня ц. р. відбулася нарада виборчих комітетів в селі Букачівцях для сіл: Козара, Григорів, Журів, Колоколин, Чагрів, Мартинів Новий й Тетевчики, на якій промовляли п. С. Кузик, о. дек. Щербанюк і Михайло Лішак.

Дня 25-го січня ц. р. відбулася в Рогатині нарада виборчих Комітетів з 22 сіл рогатинського повіту, на якій промовляли п. Слішевський, Лішак і д-р Дротомирецький.

Дня 25-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в Скоморохах Нових. Реферували п. Вигнанська і сел. Семен Мельник з Пукова. Ухвалено слідуючі резолюції: 1) Всі селяни як чоловіки так жінки спільно підуть до виборів і будуть голосувати на листу УНДО ч. 18; 2) Агітаторів інших партій не будуть в селі приймати і на їх листи не будуть голосувати.

Дня 27-го січня ц. р. відбулося віче в Скоморохах Старих. Реферували п. Вигнанська і сел. С. Мельник. Віче ухвалило резолюції, якими зобовязалося голосувати на листу УНДО ч. 18

Радзивіловщина.

Дня 11-го січня ц. р. відбулося в місточку Шурковичі віче передвиборче. Присутніх до 300 людей. Реферував п. Висоцький голова Пов. Нар. Комітету Українського Нац.-Дем. Обєднання в Бродах і селянин Войнович Іван член Пов. Ком. УНДО. Ухвалено одноголосно резолюції: йти при виборах тільки за листою Українського Нац.-Дем. Обєднання і голосувати на свого кандидата о. Пеліха. Вибрано виборчий національний Комітет, котрий має берегти чистоти лінії національної. Напятновано розбивачів національного фронту Сель-Робів і хлібоїдів. Віче закінчено відспіванням „Ще не вмерла".

Брідщина.

Дня 14-го січня ц. р. відбулося віче в Суховолі. Присутніх до 600 людей. Ухвалено резолюції за УНДО-ним і вибрано виборчий комітет. Реферував п. Висоцький.

Дня 14-го січня ц. р. відбулося віче в Бучині. Присутніх більш 100 осіб. Реферував п. Висоцький. Ухвалено ті самі резолюції і вибрано комітет.

Дня 15-го січня ц. р. відбулося віче в ...нижках коло Підкаміня. Реферував п. Висоцький. Ухвалено ті самі резолюції. Присутніх до 1000 людей, вибраних подвірно господаря.

Дня 16-го січня ц. р. відбулося віче в Чеплях коло Підкаміня. Присутніх до 200 людей. Реферував Висоцький. Ухвалено ті самі резолюції. Вибрано виборчий Комітет.

Дня 17-го січня ц. р. відбулося віче в Галя Старобрідських. Присутніх около 600 осіб. Реферував п. Висоцький. На віче прибуло до 20 агітаторів Сельробаківщині, які змобілізували кількох професіоналістів-прихильників з Бродів для розбиття віча. Віче відбулося дуже бурливо, бо Сельроби не давали говорити нічого про програму УНДО-ня, як також і про свою, заявляючи, щоби промови не зачинати зі... Під час промови Висоцького, сельроби насамовито протестували, але присутні заявили, що хочуть пана Висоцького як свого односельчанина і віче проти якого не мають... Резолюції Сельробів віче відкинуло і вкінці заспівано „Ще не вмерла" ... зі сцени ... [illegible] ...вмиднолися".

Брідські кандидати

В Брідщині виринають чимраз то нові кандидатури найрізнородніших мастей. Ось про них кілька слів. Цікавий є собі кандидат на Брідщину зі сельробалівиці д-р Зашп зі Львова, який кандидує на першому місці. Цей твердий недавно кацап, який так бив колись поклони перед російським царатом, а тепер хоче заступати в соймі українських селян та робітників, є сам собі кулаком та буржуєм немалої міри. А може д-р Зашп думає подарувати свою камяницю у Львові на народні ціли, а своїх 100 моргів поля коло Зборова роздасть між своїх безземельних виборців? На другому місці кандидує тут зі сельроба-лівиці д-р Стефанович, адвокат з Бродів. Самі кандидати сидять дома, бо бояться властьоя деяких немилих запитів, а висилають своїх агітаторів. Від д-ра Стефановича їздить студ. Степів та возить зі собою ще деяких платних людей зі села, поміж котрими є й такий, що був караний за крадіж коней. Зі Сельроб-правиці кандидує тут студ. Лесь Качор з Лешнева, який розїздже по селах зі студентиком гімназії Сем. Федуном. Його успіхи дуже слабі, бо вже з неодного села мусів втікати, між ін. з Кадлубиськ, Голосковичі, Рашнева і ін. Рівнож пробував він уладжувати віче в своїм ріднім селі Лешневі, однак його односельчани дали йому вже другий раз належну відповідь і випросили з читальні. З хлібоїдської партії кандидують тут: емер. скарб. урядн. Гуминюк, громадський писар з Боратина Гнат Кирик і сел. Луць Мазовіта з Кадлубиськ. Маємо тут ще й двох „диких кандидатів", а саме: сел. Ст. Назаревич, зі Селиська і дорог. інж. Т. Антонів, які зголосили свої листи окремо. До цього щей кацапи висувають свої кандидатури, а то учит. Свистуновича і о. Мартина Гамоту. Всі ці люди мало знані в повіті і висувають свої кандидатури хіба, щоби розбити одноцілий фронт УНДО-ня, якого кандидатом є в нашому повіті сел. п. Висоцький, довголітний народний робітник в наших околицях.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

Зборівщина.

Дня 15-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в **Вартелці.** Проводив О. Боднар і Т. Годований. Реферував п. Кузьмин і п. Зварич. В дискусії забирали голос місцеві селяни і ухвалили йти до голосування одноцілим фронтом та голосувати тільки на листу УНДО-ня ч. 18. Вибрано виборчий комітет і установлено мужа довіря. Дня 15-го січня ц. р. відбулося віче в **Нестерівцях.** Проводив місцевий селянин п. Ништа. Реферував п. Кузьмин. В дискусії забирали голос п. Зварич, Костюк, Мартинів і ін. Ухвалено голосувати тільки на листу УНДО-ня ч. 18. Дня 24-го січня ц. р. відбулося віче в **Осташівцях.** Віче відкрив о. дек. Молчко. Реферували п. Кузьмин і Т. Стебницький. Після дискусії ухвалено голосувати тільки на листу УНДО-ня ч. 18. Вибрано виборчий комітет і установлено мужів довіря. Дня 27-го січня ц. р. відбулося віче в **Богданівці.** Реферували пп. Кузьмин, Стебницький і Зварич. Вибрано виборчий комітет і ухвалено голосувати на листу УНДО-ня ч. 18. Дня 28-го січня ц. р. відбулося віче в **Яцківцях.** Про політичне положення реферував п. Кузьмин, про партійні відносини Стебницький, про солідарність при виборах п. Зварич. Вибрано виборчий комітет і ухвалено голосувати на листу ч. 18. — Дня 28-го січня ц. р. відбулося віче в **Білківцях.** Реферували пп. Кузьмин, Стебницький і Зварич. По переведеній дискусії ухвалено голосувати на листу Обєднання ч. 18. Вибрано виборчий комітет і установлено мужа довіря. — Дня 29-го січня ц. р. відбулося віче в **Базовиці.** Реферували пп. Кузьмин, Зварич і д-р Годований. Ухвалено резолюції йти одноцілим фронтом до голосування на листу УНДО ч. 18. Вибрано комітет і мужів довіря.— В переїзді з **Базовиці** до **Білокерниці** дня 29-го січня ц. р. стрінулися п. Кузьмин і його двох товаришів на сельробівському вічу в Білоголовах. Спровоковані провокаційною промовою сельробівського агітатора на адресу української нації та взиванням до єдности з комуністами, забрали вони голос на тому вічу і звернули увагу селянам, щоби не давалися туманити демагогічним кличам і зводити з правдивого національного шляху. Тоді сельробівські вожди враз із зорганізованою боївкою підняли несамовитий верест, внаслідок якого місцеве населення пішло до дому, вкінці ті на салі тільки сельробівських агітаторів з платною боївкою та двома поліцистами. Віче розбито.

Дня 15-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче в селі Розгадові к. Поморян. На віче явилися численно громадяни зі села Розгалова, Плїхова і Красносільці. Про сучасне політичне положення реферував д-р Володимир Левицький, голова Пов. Комітету у Зборові, про соймові вибори і політичні партії реферував о. Гайовський, о. дек. Гаврищко як делегат з Бережанщини говорив про шкідливість партії УПП. Зібрані вислухали всіх рефератів з увагою і осудили кривне поступовання українських партій, які розбивають один національний фронт, а головно роботу партії УПП і рішили одноцушно підтримувати і голосувати на листу УНДО-ня. Додамо, що про віче в Розгадові помістила „Рада" зовсім неправдиву дописи, буцімто вічевики висвистали референтів УНДО. Оскільки всі дописи про успіхи УПП такі правдиві, як допись про віче в Розгадові в „Раді", то можна наперед сказати, що виборча робота УПП закінчиться незвичайно блескучим успіхом. В тім самім числі „Ради" є подрібні описи про віча в Зборівщині, які в дійсности або зовсім не відбулися, або відбулися зі слабим успіхом. Тутешні лідери УПП рекламують, як видно, знаменито свою роботу, щоби відтак предложити до вирівнання кому слід свої рахунки за „працю".

Дня 22-го січня ц. р. скликав був місцевий гурток радикалів віче до Напасова. На збори прибув радикальний кандидат п. Маланчук, а віче аранжував другий кандидат п. Лнєвй. Вислухавши промов, зібрані вічевики заявили, що з виводами бесідників не годяться, що політику наших кандидатів осуджують і будуть голосувати тільки на листу УНДО-ня. До цеї заяви долучилася ціла президія і розвязала збори. Радикальні кандидати не мали іншої ради, як скликати довірочну нараду, на якій не хотіли вже бачити селянських мас.

Ожидів.

Дня 14-го січня ц. р. о год. 12-ій в пол. в домі читальні „Просвіти" відбулося велике передвиборче віче. На віче прибули громадяни зі Соколівки, Кут, Лісковичі, Брахівки, Олеська, Лабача, Сокола, Підсокола, Баймак, Ризжан, Грабини Великої і Малої, Переволочної, Боложинова. Віче відкрив голова місцевого виборчого Комітету п. Іван Видрівський. Він оправдав неприсутність делегата зі Львова і п. Олександра Висоцького з Бродів та поясни програму Національного Обєднання. Голос забирали численні бесідники, а саме: п. Іван Ковловський, взиваючи вічевиків до єдности, Петро Кузик пояснив головні засади виборчої ординації, Василь Якімчук взивав на солідарність і єдність чеського народу і т. п. Численні бесідники домагалися, щоби золочівський повіт мав свого посла. п. Мацюк визвав присутних до єдности, до згоди та просив присутних, щоби вони ішли у виборчий бій під прапором Національного Обєднання. Віче закрив Іван Видрівський, подякувавши присутним за численну участь. По відспіванню національного гимну, розійшлися вічевики в піднеслому настрою.

Бережанщина.

Дня 30-го січня ц. р. відбулося велике передвиборче віче УНДО-ня в Козовій. Віче отворив д-р Стадник, проводив д-р Вемко, сел. Несторович, міщ. Пуська, о. Добровольський і п. Іван Штаблюк. Про політичне положення і програму партії УНДО реферував кандидат на посла і головний секретар УНДО-ня п. Володимир Целевич. Після реферату промовляли п. Осип Баран, д-р Вемко, а в дискусії забирали голос о. Іванчук, п. Штаблюк і п. Налопечний. Віче ухвалило резолюції, якими висказує своє довіря Проводові партії УНДО-ня і ухвалює голосувати тільки на листу УНДО-ня ч. 18.

Глинянщина.

Дня 22-го січня ц. р. відбулося передвиборче віче УНДО-ня в **Задвірю.** На вічу були заступлені села: Задвіря, Богданівка, Лишки Королівські, Убиня, Новосілки, Полонничі, Локи, Мелятин Старий, Полтва, Глиняни і Хревів. Віче отворив селянин п. Криштапь зі Задвіря, проводили д-р Микола Рабов, сел. п. Колтун, п. Сташинський і п. Бунтащюк. Про значіння виборів реферував кандидат на посла п. Висоцький, а про політичне положення українського народу під Польщею кандидат на посла і головний секретар УНДО-ня п. Володимир Целевич. Зібрані ухвалили слідуючі резолюції: 1) Присутні пятнують розкладову роботу тих партій, які розбивають спільний національний фронт і заявляють, що стоять на чисто національному грунті, на якому стоїть УНДО-ня. 2) Присутні висказують довіря Проводові УНДО-ня і ухвалюють голосувати на його листу ч. 18.

Дня 29-го січня ц. р. відбулося в **Дворисках** на площі перед Народнім Домом велике передвиборче віче з рамени УНДО-ня. Присутніх було около 2000 селян з Двориск, Погорілець, Лагодова, Станимира, Якторова, Туркотина, Соловея, Курович, Полюхова, Альфредівки, Пілгайчик і Унєва. Віче відкрив студ. Сахно, проводив вічем о. Бойко і селяни п. Восний з Лагодова і Михайло Яремишин з Двориск. Виборчий реферат виголосив кандидат на посла і головний секретар УНДО-ня Володимир Целевич. Промову переривав кілька разів дуже недотепними дотепами сельроб Корчовський, коли однак після промови п. Целевича хотів забрати голос, присутні запричали його окликами обурення, а свідоме жіноцтво і дівчата з Погорілець під проводом Параньки Яремчук перевернули трибуну разом з невдалим промовцем. На внесення д-ра Рибака, присутні ухвалили довіря Проводові УНДО-ня і заявили, що будуть голосувати тільки на листу цеї партії ч. 18. Віче покінчилося відспіванням національного гимну. Сельроби під проводом Качора і Корчовського не хотіли при тім скинути шапок, за що дістали належного прочухана.

Дня 29-го січня ц. р. прогнали наші селяни агітаторів сельробів з віча, влаштованого ними в **Замістю.** Агітатори утікали з душею на рамені, а обірвали при тім дещо і провідники сельроба з Курович та Полюхова Великого, а місцевий крикун Степів чимскорше втік до хати.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Мартінес Маскаради.

Ще далеко до вісімнадцятого лютого, а вже цілий Львів гуде як улий: „Маскара-да-а-а! Гу-гу-гу! Маска-а-а-рада!!"...

Зачуваю, що й продавців теж пітереву ...валась. У кожних хвилях, — коли вичерпається тема про вибори, — всі зараз про маскараду.

Готуються люди на найбільший карнавалевий бал. Відвідають кавалери, зітхають панночки, роблять маскарі старші (діти — лица, кавалери — віз).

Хто вибирається, готує собі костюм: фантастичний, історичний, передісторичний. Дещо шиється, богато позичається, а ще більше запинається.

— Ідете?!..
— Куди?
— Питання! На маскараду!
— Ясно...
— В костюмі?
— Зрозуміла річ!...

Серце „Журналіста і Письменника ім. Івана Франка", душа Кооператора з „Українського Театру" — радіє несказанно і невимовно, коли чує такі балачки. Мають потім цілу ніч: перший про захист санаторія чи літнисько, другий про будинок українського театру там, де нині ...тель Жоржа.

Але...

Але я мав і таку балачку

— Ідете?
— Куди?!
— На маскараду.
— Ще не знаю. Може... Але як підеш без костюму.
— Знаменито. Певно дістанете перше... городу.
— Як то?
— Без костюму! Тільки, щоб ...робила трудности.
— Пане! Ви собі не позволяйте на ...жарти. Я іду в звичайнім одінні!
— Ах так!... А чому не в маскараді...
— Чого! Школа грошій! Жорі буде ...зеше з „театральників" і редакторів, а ... працівь усі закохані в одній панї.
— А ви заздрісні?:
— Ні, але вона певно дістане першу городу.
— Ручу вам, що ні. На панї вже без ...стюму — маскарадово розуміється.
— Направду?!..
— Слово вам.
— Знаєте то шкода. Жінка в такім ... [illegible]

— Адже скажете, що вона дістане першу нагороду.

— Ну… так… але… я вам скажу свій. Бачите: буде чорне…

— Дякую, не кажіть мені. Потім ще скажуть, що жюрі протегує.

— Ні, я знаю, що не дістану… Але буде так: чорне доміно з червоними рожами і десь-не-десь незабудька…

Я затикаю вуха, щоб не чути…

Хтось по Львові робить сплетні, а люди вірять і вибираються на маскараду без костюмів.

Боже! Як би то знати авторів тих сплетень!

Письменників не мають вони чого боятися. Заки напише, заки стане славним, то авторові сплетень давно вже вилетять з голови маскаради.

Але журналістів!…

Це такий народ, що нині написав, завтра видрукував, а позавтрі вже всі знають.

Щож до того, що люди вибираються без костюмів — то воно дуже похвальна річ. Тільки треба це зробити сміливо і без страху.

Тоді перша нагорода припаде напевно найкращій „масці", коли людину з заслоненим лицем можна загалом назвати маскою…

Галактіон Тінка.

ЧОМУ ПОЛЬСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ КИНУЛА МОСКВУ?

Варшава, 2. лютого 1928.

„Курєр Варш." подає з Москви, що після виїзду польських делегатів Соколовського і Голувка кружляють там дві чутки. Одна каже, що польські делегати дістали з Варшави телегр. приказ вертати негайно. Телеграму вислано наслідком двозначного поведення московського уряду в литовсько-польській справі. Друга чутка каже, що причиною виїзду було те, що більшовицький уряд змінив основи, на яких досі ведено переговори в справі торговельного польсько-більшовицького договору. Тому Соколовський і Голувко не могли навязати переговорів.

КАНДИДАТСЬКІ ЛІСТИ В СХ.-ГАЛИЦЬКИХ ОКРУГАХ.

Варшава, 2. лютого 1928.

Нині внесено в усіх окружних комісіях ряд кандидатських ліст, із яких лише малу пропорціонально часть прилучено до державних ліст.

В окрузі **Львів-повіт** (поза згадуваними вже лістами Визволення і Стронніцтва Хлопського) внесено лісти: 1) Бльок української соц. партії сел.-роб., 2) Поалєй Сіон.

В окрузі **Тернопіль** зголошено лісти: ч. 6. Український Нар. Союз — до сойму: ред. Стовпюк (зі Станиславова), до сенату: проф. держ. семинарії в Тернополі Эм. Істеревич. Ч. 10. Стронніцтво Хлопське — сойм: інж. Бриль, сенат: Карло Воєвода. ч. **18. Бльок нац. меншостей** — сойм: о. Куницький, д-р С. Баран, Заваликут, Яворський, д-р Гаврилюк, сенат: д-р А. Горбачевський (Чортків), М. Кузьмин, В. Бараник, д-р Ваньо, ч. 22. Бльок українських соц. і сел.-роб. партій. Сойм кан. канд. д-р Лалика, Івана Блажкевич, Білинський. В Самборі внесено кілька льокальних ліст.

ЗАБОРОНА СУБСКРИПЦІЇ БІЛЬШОВИЦЬКОЇ ПОЗИЧКИ.

Льондон, 2. лютого 1928.

З Вашінгтону подають, що фінансовий департамент заборонив субскрипцію більшовицької позички в сумі 30 міл. долярів, яку мали розписати деякі американські банки на ціли розбудови російських залізниць. Причиною заборони був процес горожан Злучених Держав, які мають залізн. акції царських урядів, котрі то акції більшовики анулювали.

ЧСР. І ВАТИКАН.

Прага, 2. лютого 1928.

У комісії закордонних справ парляменту мін. Бенеш виголосив довше експозе про заключений із Ватиканом модус вівенді. Міністр підкреслив, що переговори ведено на основі напрямних, які вимірюють до того, щоби порозуміння міг приняти не лише теперішній уряд, але і кожний інший кабінет. Головна вартість модуса вівенді основується на цьому, що осягнено порозуміння в справі границь дієцезій і іменування єпископів. Поза зобовязаннями, що є у тексті модуса вівенді, не принято ніяких інших, ані писемних ані устних постанов, які торкалися би внутрішніх справ Чехословаччини і шкільного питання.

ДОВІРЯ ДЛЯ УРЯДУ ПОАНКРАЕ.

Париж, 2. лютого 1928.

Після заяви Бріяна у справах закордонної політики сенат висловив урядові довіря всіми голосами проти одного.

ПОДІЯ В САНТ ҐОТАРД І РАДА ЛІҐИ НАЦІЙ.

Женева, 2. лютого 1928.

В секретаріяті Ради Ліґи Націй зложено ноти держав Малої Антанти у справі перепачковування муніції на Мадярщину на стації в Ст. Ґотард. Держави ці просять Раду Ліґи Націй, щоби розглянула цю справу й інтервеніювала згідно з обовязком, який на неї накладає мировий договір із Мадярщиною, заключений в Тріяноні. Секретаріят Ліґи переслав згадану ноту постійній дорадчій комісії. Рада Ліґи Націй займеться цією справою мабуть на найблизчій сесії.

НЕМА ТАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І СХС.

Париж, 2. лютого 1928.

Аг. Аваса подає, що урядові кола заперечують інформації італійських часописів у справі договору на випадок морської війни і тайної конвенції між Францією і Югославією. Ані такого договору ані конвенції не підписано.

БІЛЬШОВИКИ ПІДМІНУВАЛИ ЧОРНЕ МОРЕ?

Берлін, 2. лютого 1928.

З Ангори повідомляють: Турецькі власти не мають певних вістей із міродатних джерел, начеб більшовики заложили міни біля Теодозії або біля яких небудь інших твердинь на побережі Чорного Моря. Анатолійська агенція подає, що такі вісти вийшли з англ. ген. консуляту в Царгороді.

СРСР. ВИБУДУВАВ 60 ВОЄННИХ ЛІТАКІВ.

Москва, 2. лютого 1928.

Урядовий комунікат каже, що покінчено будову 60 нових воєнних літаків. Посвятять ці літаки 23. лютого.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

НОВИНКИ.

— **Свято просфори** уладжене старшиною кружка „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка на Стрийській дільниці в неділю 15. січня ц. р. в салях „Академічного Дому" при вул. Супінського ч. 21, зібрало більш як пів сотні українських громадян Стрийської дільниці при святочно прибраних столах. Бачили ми там поруч себе інтелігентів, ремісників, зарібників і робітників, яких це свято злучило в одну українську сімю. Лише представників інтелігенції було рішуче за мало. На більш як сотню українських інтелігентних родин Стрийської дільниці прибули представники лиш 8 родин. Розпочав свято принагідною промовою о. Горчинський. Відтак голова кружка п. Ігнат поділився просфорою із зібраними та висловлював в імени старшини кружка кожному учасникові принагідні бажання. Д-р О. Макарушка промовляв про значіння шкільної організації і „Рідної Школи". Голова кружка завзивав до жертвенности для остаточного викінчення нового будинку хлопячої школи ім. І. Шевченка на Стрийській дільниці. Промови переплітано ріжнородними колядами, які були гарно відспівані. Пані: Кахникевичева, Козинська, Кульчицька, Морозова, Паньчишинова і Рішлева заслуговують на щиру подяку за свою жертвенність як господині. Свято випало на загал дуже гарно і дало великий моральний успіх Старшині кружка. Побажати би тільки, щоб на майбутнє приходило більше інтелігенції, якої на Стрийській дільниці є пропорціонально досить багато. — *А. Л.*

— **До Філій і Читалень „Просвіти" та до Вп. Збірщиків „Дару Просвіті".** „Просвіта" розіслала в листопаді 1927 р. 9500 лист на збірку „Дару Просвіті". Збірщики мали зібрані на ці листи датки переслати Головному Видлови долученим чеком зараз на другий день по закінченню збірки, а саме в Львівськім і Станиславівськім Воєвідстві 15. грудня 1927, а в Тернопільськім Воєвідстві 1. січня 1928. Листи, без огляду на це, чи використані, чи порожні збірщики мали відіслати до філій, а ті мали їх переслати найдальше до 10. І. 1928 р. Головному Видлови. Така проволока недопустима. Тому Головний Видл взиває всіх Вп. Збірщиків і свої філії та читальні звернути листи і відослати зібрані датки до канцелярії Т-ва „Просвіта", Львів, Ринок ч. 10 до 15-го лютого 1928, бо Товариство мусить предложити дотичним Воєвідствам звіт з висліду збірки. — *Канцелярія Т-ва „Просвіта".*

— Львівська панорама. 21-літня Яніна Тутониківна, інкасентка в крамниці Шумана, здобула собі довіря своєю солідністю на те, щоби із грошей одержаних для фірми взяти на власні потреби 1000 дол., ходити до кіна і їздити до нареченого. Тепер вона поїхала на Баторія. — Дві жінки пробували отруїтись одного дня: 34-літня Дідух, легка дама, і друга, невідома, яку найшли вранці на вулиці Кубасевича. — Трьох добродіїв чи пак злодіїв переловив у білий день поліцай на вул. Пекарській, коли вони шукали „ґрунту" до нічної праці; один „спец" — Байла, нераз уже караний, другий по професії музикант, третій мулярь. Інший знову „спец" кравець, Чая, у вільних хвилинах аматор чужої власности, посидить 3 міс. за надто великий темперамент: побив одного прохожого і поліцая.

— **Померли:** дослідник недуги рака проф. Фібіґер, у Копенгагені; він одержав у 1927 р. нагороду Нобля з медицини; мав 60 літ; — головний командант англійської армії у Франції підчас світової війни, фельдмаршал Даґляс Хеґ, у 67 р. життя. Після димісії Френча в грудні 1915 р. Хеґ був призначений на „ґенераліссімуса" англійської армії; брав участь у важких боях у 1916 і 1918 р. Він визначувався непохитним спокоєм. Цікаве, що після розбиття англ. армії, він добровільно піддався під команду франц. ґенерала Фоша, рангою нижчого від нього, щоби створити необхідну, на його думку, одноцільність команди на фронті. Хеґ мае за собою довгу військову карієру від 1898 р., коли боровся в Судані, згодом у бурській війні і займав високі становища в Індії; — помер югославянський міністр гигієни Савич.

— **Напад на священика, що Їхав із Святими Тайнами.** У селі Ксьонжу Великім біля Кракова Їхав священик Лібурський до хорої жінки з Найсв. Тайнами. На вулиці зачіпили його парубчаки, а один ударив каменем священика і господаря, що Їхав із священиком.

— **Рекорди.** Із Парижа в Льондон уперше перевіз пасажирський літак коня із його власницею цирковою америк. акробаткою Бетті Ранд. Треба було великих зусиль, щоби коня всадити в літак; він копав ногами і полохався. Та коли вже сидів у кабіні, звик хутко до шуму пропелера і вийшов на льондонський летунський майдан спокійно. — У нім. місті Дессав купець Тепфер відкрив у собі ті самі дивні явища, що шлеська гірних Дібель і „чудесна" Тереса Найман, у яких силою волі виступає кров, відчиняються рани та закриваються. Тепфер показує прилюдно ці чудеса факіра; дає себе прибити до дошки цвяхами завдовшки 18 цм., сміючись і покурюючи папіроску. У такій позиції він видержує три доби! — Ордер „почесної леґії" дістав у Парижі відомий куховар Ескофіє, якого куховарська книжка видана в 1902 р. перекладена на ріжні мови. Він брав участь в останній війні, з якої списав спомини і видав книжку про піклування жовнірів у полі. Є він автором ще інших книжок.

— **Літературний куток.** У Льокарно помер відомий нім. письменник Карль Бляйбтрай у 69 р. життя, забутий від довгих літ. Його літературна карієра звязана із добою 90-их років і іменами Конрада та братів Гартів, представників натуралістичного напрямку. Бляйбтрай написав цілу низку історичних пєс, з яких мало діждалось успіху, як напр.: наполеонівська драма „Доля" і найбільше відома „Суд світа". Бляйбтрай був письменником дуже плодовитим і солідно освіченим. Він здобув собі перше імя споминами та картинами із війни. Із більших його творів треба пригадати поезії „Світ і воля", „Історію англ. літератури", „Космічні пісні" студію „Байрон — надлюдина", „Історію воєнного мистецтва в XIX ст.", „Ватерльо, поема бою"; в 1925 р. видав останню свою книжку „Історію світової війни".

— **Треба 15.000 жінок.** У головнім центрі бельгійського Конго, Леопольдвіль, заснованім англійцем Стенлі в 1882 р. кольоністи терплять самотність, тому, що не мають жіночого товариства: на 20.000 мешканців є там лише 5.000 жінок. Тому кольонія звернулась до бельгійського уряду з проханням ужити засобів, щоби заохотити до виїзду туди жінок, які хотіли би вийти замуж.

— **З жіночих рекордів.** Цими днями зїхались у Ліверпулі вперше жіночі бурмістри з усієї Англії. Є їх усіх 18. Зїзд мав на меті порозумітись щодо розуміння завдань на таких становищах. Усі „бурмистри" мали однакові трьохкінці капелюхи виложені аксамитом. Хто знає повагу англійських дівчат не може й подумати, щоби балачка йшла про ці капелюхи.

— **Світова всячина.** У Москві відкрив уряд зловживання на мільони рублів при перебудові двох фабрик. — У Новгороді відкрили незвичайно рідку та дорогоцінну стару ікону Богородиці. — У Мехику, в околиці Яліско, революціонери зірвали 480 жовнірів державної армії. — У ватиканськім саді будують пребагату палату призначену на музей і лябораторію; туди перенесуть папську галерію образів. — На Середземнім Морі панують сильні бурі; чотири кораблі мають шкоду, деякі не виїхали із пристані. — У Мога-і (Мадярщина) вибухла епідемія тифу, з дунайської води, яку пили. — У Східн. Індіях на шляху Бурма згинуло в залізн. катастрофі 60 осіб. — В австрійськім парляменті побились соціял-демократи із членами селянського союзу; стенограми подерли. — У Чехословаччині поширено чутки про мобілізацію проти Мадярщини, які уряд спростовує. — У Парижі зловили шайку фальшівників пашпортів, яких осідком був Льондон. — Нім. уряд згодився заплатити Норвеґії 8.750.000 фр. відшкодування для родин моряків за підводну війну. — На Поморі відкрили дітоучу пошесть „Гайне-Медіна". — Парляментська грецька комісія відвідала у вязниці бувш. диктатора Панґальоса, але він відмовився відповідати на її запити.

— **Друкарський чортик** перемінив нам у вчорашній новинці заголовок „Літературний куток" на „шлюб", заразившись попередньою новинкою.

— **Звіт з провірки, переведеної в Українськім Центральнім Комітеті Допомоги Жертвам Повені** дня 23. січня 1928 р. ревізором Ревізійного Союзу Вп. Дмитром Квасниною, столошений в 23. числі „Діла" з дня 1. лютого 1928 р. з нашого обовязку доповняємо в тім напрямі, що згадана в уступі під 2) зазначена подаваного звіту квота 176 золотих не становить „видатку на адміністрацію", тільки видано її на порта і кошта висилки відмог уділених Комітетом допомоговим. — Львів, 2. лютого 1928 р. — *Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові.*

Від Видавництва „Червона Калина". У відповідь на численні замовлення з краю і зза кордону подаємо до відома, що весь наклад календаря-альманаху „Червоної Калини" на рік 1928 розійшовся вже в грудні так, що не маємо ані одного примірника до висилки. При цій нагоді повідомляємо наших Шановних Відборців, Читачів та Прихильників нашого видавництва, що вже вийшла з друку дуже цікава книжка ґенерала Петрова „Спомини з часів української революції". Роман Купчинського „Курилася доріженька", повість зі стрілецького життя. Кінчиться друкувати ювілейне видання (з приводу десятиліття „Берестейський мир" спогади найвизначніших наших та чужинецьких дипльоматів м. і. ген. Гофмана, ген. Людендорфа, гр. Черніна, Кільмана і т. д. Книжка богато ілюстрована.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією п. Стадника (вул. Шашкевича) Перерва.

Міський великий театр:

3-го год. 7.30 „Весілля" (ціни знижені).
4-го г. 3.30 поп. „Страшний Двір".
4-го г. 7.30 „Цілунок Попелюшки".
5-го г. 3.30 поп. „Богато галасу знечев'я".
5-го г. 7.30 „Страшний Двір".

Міський „Театр Новин":

3-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".
4-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".
5-го г. 7.30 „Дівча з Пушти".

Кіна.

„Апольо": „Гробовець кохання".
„Палас": „Схід сонця".
„Лев": „Обіцяна земля".
„Фатаморгана": „Пат і Патахон як підстави престолу".

Біржа.

Гроші.

Доляр 8·86·75—8·87·00, канадійський доляр 8·83·00—8·83·50, корони чеські 0·26·20—0·26·35, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·50, рум. лей 0·05·00—0·05·33, французький франк 0·35·00—0·35·50, швайцарський франк 1·71·50—1·72·00, англійський фунт 43·40—43·65, німецька марка 2·11·95, данціґський гульден 1·72·99, червінець 32·50—33·00.

Золото: 20 кор. 36·40—36·70, 20 франків 34·20—34·50, 20 марок нім. 42·40—42·70, 10 рублів рос. 46·80—47·20.

Срібло: кор. австр 0·70·50—0·71·50, 5 кор. австр. 3·00—3·10, фльорен австр. 1·80—1·85, рублі рос. 3·00—3·10, копійки за рубель 1·50—1·55.

Збіжжя.

Пшениця двірська 46·75—47·75, пшениця селян. 4[illegible]·00—40·[illegible], жито 37·25—38·25, ячмінь бровар. 40·00—41·00, ячмінь на мливо 33·25—34·25, ячмінь пастівний 31·00—32·00, овес 32·00—33·00, кукурудза румунська 35·00—36·00, бараболі рафоварні 5·50—6·00, фасоля біла 40—50, фасоля кольорова 40·00—45·00, горох вікторія 55—60, горох польовий 40—50, бобик 33·00—34·00, сіно 7·50—8·50, солома 4·25—4·75, гречка 40·75—41·75, льон 68·00—71·00, ріпак озимий 82·00—83·00, мука пшенична 4-прц. 75·50—79·00, мука пшенична 50-прц. [illegible], мука житня 65-прц. [illegible], гриска кукурудз. [illegible], мука кукур. [illegible], отруби житні 24·25—24·75, отруби пшеничні 24·75—25·25, крупи гречані [illegible], крупи ячмінні [illegible], конюшина червона [illegible]—200, мак синій 100—1[illegible]0, мід сирий 95—100, мішки ютові 1·65—1·70, мішки ужиані 1·50—1·60.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ. *(Невдача уніпістів і сельробів в Слободі Золотій).* Так, як рік-річно відбулися дня 19-го січня ц. р. в Слобідці Золотій загальні збори читальні „Просвіти". Вже заздалегідь ішли поголоски, що провід читальні, який знаходився досі в руках націоналістів, намірають забрати у свої руки уніпісти, організовані д-ром Західним, до спілки зі сельробом, під проводом „студента" поляка Баліцкого. Зборами проводив дуже заслужений громадянин п. Шапайда. При виборі нового виділу намагалися уніпісти під проводом Гупалів, а сельроби під проводом поляка Баліцкого перевести свої листи, що їм однак не вдалося. Побідили знову націоналісти, а до побіди тої причинилося переважно свідоме слобідське жіноцтво. І все було би в порядку, колиб не інтернаціоналістична промова Баліцкого, якою він конче хотів вщіпити в голови присутніх „науки" Леніна та Сталіна. Коли націоналісти запротестували проти цього і предсідник зборів п. Шапайда відібрав Баліцкому голос, уніпісти і сельробівці зняли страшну хотугину, яка скінчилася тим, що націоналісти почали співати „Ще не вмерла", а уніпісти і сельроби під проводом Гупала за Баліцкого у відповідь на гимн кричали „гамба".

ТЕРНОПІЛЬ. *(Нетактовні та невкістні випадки. З чим вони межують?).* Українське громадянство м. Тернополя було свідком сумної події, яка мала місце перед кільнома тижнями. А саме: П. Антоніна і Степан Кордуби (учитель польської гімназії в Тернополі) відібрали свою доньку, уч. IV. кл. гімн. з приватної української дівочої гімназії „Рідної Школи" в Тернополі та вписали її до польської гімназії. Та на цьому не кінець. Дня 17. грудня 1927. п. Антоніна Кордубова напала з грубою лайкою в льокалі Т-ва „Українська Бесіда" в Тернополі і то в присутності більшого числа членів того товариства на п. І. Б. управителя прив. української дівочої гімн. „Рід. Школи" в Тернополі — а її муж п. Степан Кордуба — доповнив цю лайку словами, що „в „Рід. Школі" самі хами і дрібе". Слід замітити, що п. Антоніна Кордубова, це місцеголова „Союза Українок", член Управи кооп. „Труд" та член Головного Секретаріату Української Соц. Рад. Партії у Львові. Коли подібні випадки мають місце серед нашої інтелігенції, так чого можемо ми вимагати від нашого селянства? Т-ва „Українська Бесіда", „Союз" та „Рідна Школа" в Тернополі витягнули із повищого факту вже відповідні висновки, а що зроблять інші установи — побачимо.

ЗБАРАЖ. *(Уконституовання громадської Ради).* Дня 26. січня ц. р. вдалося остаточно відбути засідання громадської ради, на якому вона уконституувалася. Таким чином щезла перед нею загроза розвязання. До Громадської Управи вибрано бурмістром Явсц Омелян, поляк мойсеєвої віри; віцебурмістром Скрипій Антін, поляк; першим асесором Чернігівський Василь, українець; другим асесором д-р Гальперн Ізидор, жид; третим асесором Данилевич Андрій, українець; четвертим асесором Вайнзафт Мойсей, жид; пятим асесором Грабовський Антін, поляк. Всіх радних є в громаді 48, з того 13 українців, 16 жидів і 19 поляків. Українці створили окремий клюб. До нього належить: о. дек. Гоїнатий Ол., Білинський Евген, Заячківський Іван, Ванкевич Осип, д-р Гаврилюк Андрій (голова клюбу), Данилевич Андрій (заст. голови клюбу), Богачик Іван, Славчук Іван, Кварик Демко, Кірик Іван, Дзеленько Максим, Кірик Яків. Нарешті в Збаражі закінчилася в громадській господарці доба накидної комісарщини.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Нимчі. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера! Жертви слати на адресу: Львів, Підвальє ч. 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Передвиборчі віча і збори.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ—КАЛУШ).

Позір Войниліщина!

Велике передвиборче окружне віче для сіл: Дубовиця, Довжка, Середнє, Цвітова, Лука, Сілка Войнилівська, Мошківці, Медини, Перевозець, Бабин, Студінка, Слобідка, Долпотів і суміжних відбудеться в Войнилові дня 5-го лютого ц. р. о год. 2-ій попол. Реферують делегати Центрального Комітету Національного Обєднання і кандидати виборчої листи ч. 18. пп. д-р Курівець Іван зі Львова і дир. Луцький Остап зі Стрия.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

Маріямпільщина!

В неділю дня 12-го лютого ц. р. відбудеться велике передвиборче віче в Маріямполі, в салі Народнього Дому в год. 12-ій в пол.

Реферують кандидати на послів ред. Дмитро Паліїв і Василь Добрянський.

Позір села: Стриганці, Довге, Рошнів, Милована, Юрківка, Петрилів, Побереже!

В неділю дня 12-го лютого ц. р. в год. 5-ій попол. відбудеться велике передвиборче віче під голим небом в **Стриганцях** на площі перед памятником Т. Шевченка. (На випадок непогоди в читальні „Просвіти"). Реферують кандидати на послів ред. Дмитро Паліїв і Василь Добрянський.

ОКРУГ 55 (ЗОЛОЧІВ).

Глинянщина!

Отсим повідомляємо, що віче в **Куровичах**, назначене на день 11-го лютого ц. р. відбудеться **в неділю дня 12-го лютого** ц. р. Реферує кандидат **листи ч. 18** д-р Троян, адвокат з Ходорова.

ОКРУГ 45. (САМБІР).

Янівщина.

В четвер дня 9. лютого ц. р. відбудеться в Янові в год. 12. в пол. велике передвиборче віче під голим небом для Янова і всіх довколишних сіл.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

Жидачівщина.

Дня 22. лютого ц. р. відбудеться в Жидачеві велике повітове передвиборче віче під голим небом на площі „Народнього Дому". Реферують кандидати на послів: д-р Конарівський і д-р Кирило Троян. Початок в год. 12-ій в полудне.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

З театру.

„ПІСНІ В ЛИЦЯХ",

народна опера в 3 діях Кропивницького.

По довгих приготуваннях виставила дружина українського театру під управою Стадника нам оперу (чи пак оперету) Кропивницького „Пісні в лицях". Можна би спорити про те, чи варто було випорпувати з пороху забуття оцю примітивно-народню річ з її чудернацьким заголовком, яка по суті не має нічого спільного ні з оперою ні з опереткою, а є просто збіркою сяк-так повязаних з собою ріжних окремих сцен із сільського життя, що кінчається весіллям молодої пари. Але коли зважити, що наш театр живе тепер майже виключно чужими оперетками, які стягають до нього й не-українську публику (головно на провінції), то спасибі й за цю постановку. Все ж таки „Пісні в лицях" дихають чимсь рідним, близьким, переносячи міського видця в світ сільського побуту, сільських звичаїв і обичаїв, що й там уже чимраз більше затираються й відходять у забуття, щоб за якийсь, недовгий вже час перейти зовсім у минуле і пригадувати про себе хіба... зі сцени.

Виставлено „Пісні в лицях" доволі старанно і дбайливо, до чого запряжено всіх членів театральної дружини. Виконавці головних сольових партій: п-і Орлян і п. Неделко (молода пара), п. Бенцаль і п-і Ковак-Вірленська (батько й мати), пп. Рубчак, Кривіцький і Боровик співали на загал зовсім поправно, хоч п-і Орлян була мабуть дещо недиспонована і її голос був якийсь невправний, а п. Неделко надто мучився у високих тонах. Друга пара (Бенцаль-Ковак-Вірленська) співала і грала за справно, надто сильно підчеркуючи грубі й темні сторони сільського життя, що безумовно разило, бо було переборщене. Ролі інших можна навіть сильно унцатнювати, але при тому треба все таки співати по людськи, а не робити пародії. З інших виконавців мущин на перше місце вбився п. Рубчак, що і голосово і виконанням своєї ролі не лишав нічого до бажання.

Щодо сценічної обстанови, то вона була скромна, але принайменше не разила. Хори були вишколені як слід, на жаль, тенорів ми майже не чули. Орхестра була скріплена і грала доволі дискретно. Найліпше випав і найбільше подобався III. акт, в якому виведено дуже гарно весільний ритуал. Танці, що ними закінчено I. і III. дію, викликали ураган оплесків на адресу всіх виконавців.

Публика приняла вдячно відновлені „Пісні в лицях" і можна надіятися, що ця річ утримається довше на сцені нашого театру. Тимбільше, що вона в своїй наївній простоті далеко ліпша і краща, ніж усі ті банальні і безмістовні оперетки, що їх тепер виставляють як у нас, так і в інших близьких і дальших сусідів. *І. Н.*

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ:

Микола Голубець: **За український Львів** з обгорткою П. Ковжуна. Вид-о „Новий Час".

Елі Берте: **Маленькі школярики пятьох частей світа.** Перекл. із франц. г. Малицької. Вид-во „Рідної Школи". ст. 195.

„Пластовий Календар", Ужгород.

ЖУРНАЛИ:

„Світ" ч. 2 25. січня. Зміст: І. Г.: Спроби активности. В. Гжицький: Вязень. О. Олійник: Пімста вмерлих. Девять американських столиць. М. Голубець: Українські малярі серед російських передвижників (докінчення). Е. Евальд: Лікар, геп. І. Ставничий: Люди києву. М. Рудницький: Клей ножиці, Смерть доньки Дарвіна, Новий винахід Маркові, М. Кічура: З поезій, М. Зощенко: Поліційна собака, Ювилей вченого, Найскладніша машина, Володимир Гжицький, Нагороджена краса, Г. Еверс: Найвище кохання, Веселий кутик, Загадки, Ілюстрації: Нагороджена краса, В. Гжицький, Новий тип военного корабля, Катастрофа американського підводного судна, Ілля Рєпин: Іван Грозний над сином, М. Пимоненко: Прощання, Виконання присуду смерти, Редакція „Діла" Фабір Тока, Проф. Б. Єжек, Новий хмародер в Ню-Йорку, З Радянської України: Робітнича харчівня в Харкові, Спортовий клюб „Ропник" в Бориславі, Луг в Підберізцях.

„Нова Хата", журнал для плекання домашної культури. Рік IV Ч. 2. за лютий 1928. Львів. Зміст: Г. Павлуцький: Рання доба українського орнаменту; Шедевр килимів; Цінний винахід; Ліда Пахолкова: Родинні школи в Чехословаччині; Отто Гоф: Дебют; Державний Театр ім. Франка на Україні; Г. Ф.: Культура помешкання; Вишивки низзю на Поділлі; Послух у дітей; Руханка для дітей; О. Ш.: Товариськ форми і звичаї; Моди; Роботи; Ріжні вісти; Веселий куток; Приписи; Практичні поради; Нові книжки; К. Гриневичева: Шоломи в сонці; Ілюстрації.

„Зиз", сатиричний журнал. Ч. 3. 1-го лютого.

Літопис українського друку. Орган державної бібліографії УССР. Ч. 52. 31-го грудня 1927.

Вільне Козацтво. 2-тижневий журнал літ. і політики у Празі. Ч. 4. (російською мовою).

Наша Земля, сусп. політ. і літер. журнал. Ужгород. Ч. 1. 1928. Зміст: У 10-ліття Радянської України. Наслідки шовеністської шкільної політики. По Підкарпатті. Література: Гренджа Донський: Тобі дівчино..., К. Чуга: Над гаттю. О. Попович: Студент. В. Човник: Барабаші. Зразки красного письменства на Рад. Україні. А. Крух: Думки про підкарпатську літературу. Економіка. З Рад. України. Західна Україна. Звід румунського постола. Всячина.

Сільський світ, ілюстр. господар. часопис. Ч. 22—23.

Przegląd Społeczny, miesięcznik poświęcony pracy społecznej i opiebi nad dzieckiem. Ч. 1. січень 1928.

Господарсько-кооперативний часопис, орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Ч. 4. 25. січня.

Учительське Слово, ч. 3. лютий. Зміст: 1. Культурна справа. 2. Єдина школа. 3 Як зорганізувати учительки. 4. Шукаємо душі. 5. З діяльности Відділів. 6. З діяльности Головної Управи. а) Засідання Надзірної Ради. б) Зїзд мужів довіря. в) Делегація ВПУУ. г) В справі фонду посм. доп. 7. Оголошення.

„Сільський Господар", орган краєвого Т-ва Господ. „Сільський Господар". Ч. 3. 1 січня.

„Зиз", журнал сатири та гумору. Львів. 15 січня 1928. Рік V. Ч. 2. Ціле число присвячене виборам.

„Робітниця", ілюстрований журнал, виходить двічі в місяць у Винніпегу (Канада). Число 1. з 1. січня 1928 р.

„Технічні вісти", орган Українського Технічного Товариства у Львові, трьохмісячник, присвячений всім галузям технічного знання. Рік III. Ч. 4. за жовтень-грудень 1927. Зміст: Д-р Р. Цегельський: Памяти д-ра І. Пулюя; інж. Д Желехівський: Головний терен Битків - Пасічна; З технічної літератури; Третій конгрес міжнародньої геодезичної і геофізичної унії; Нові книжки; Новинки; З Українського Техн. Т-ва у Львові; Спис членів Українського Техн. Т-ва; Перед загальними зборами.

Slovanský Přehled Ч. 1. Прага.

„Духовний Сіяч", ч. 4. 22 січня. Варшава.

„Маланка", білоруський сатиричний журнал. ч. 1. 1928.

В неділю дня 5. II. 1928 в год. 10. рано в салі Акад. Дому при вул. Супінського ч. 21 відбудеться **анкета студенток** (членок Секції Студенток і тих, що не є вписані до неї) в справі самостійного Товариства Студенток. На порядку дня: Відчитання і затвердження статута. Просить ся тт. Студенток о численну участь. — Після анкети відбудуться внутрішні сходини „Секції Студенток" при Т-ві „Студ. Гром." у Львові. — Марійка Кравців голова, М. Бознарівна секретарка.

Оповістки.

Український Національний Хор Дмитра Котка:

3. II. — Львів.
4. II. — Медика.
5. II. — Медика.
6. II. — Нижанковичі.
7. II. — Нижанковичі.
1346 9. II. — Перемишль. 7—?

Складаю подяку Вп. п. д-ру Павенцькому за скору інтервенцію на поліції в справі мого арештування. Рівночасно складаю 8 зол. на політ. вязнів. — *Карат Ниньківський Ст.*

Подяка.

Вп. проф. Юрієви Магалевському арт.-малярови з великим вдоволенням дякуємо за солідне і артистичне помалювання церкви в Ремезові.

о. Михайло Пашковський завідатель.

Провізори: Іван Тис, Антін Мельник, Кіндрат Тис, Кіндрат Сушко. 1413